Min hund går til KIROPRAKTOR

Variation er stimuli

Der er en myte, der siger, at hunde helst skal trave – f.eks. ved siden af en cykel. Maja understeger, at galop er en rigtig vigtig gangart, for det giver en større bevægelse i ryggen, især i lænden. Variation i bevægelse er vigtig, og det er fornuftigt at handle sin hund fra begge sider – ikke kun have den på eksempelvis venstre side. Motion af hunden kan også med fordel gøres på forskellige typer underlag med forskellige forhindringer og udfordringer.

Har din hund en sygdom, eller går den og har ondt, uden at din dyrlæge kan gøre mere ved den, så den slipper for at have ondt uden at blive fyldt med medicin? Maja Guldborg, der er uddannet dyrlæge, og som har efteruddannelse i kiropraktik, har hjulpet adskillige hunde, så de i dag lever et mindre smertefuldt og mere hundevenligt liv.

TEKST: LENE TOPP // **FOTO:** LENE TOPP OG PRIVATE

Bonsai nærmer sig de 10 år, og er en hund, jeg har taget med hjem fra en tur til Borneo. Jeg håber naturligvis, at hun vil leve rigtig længe, men over de sidste måneder er det bare gået den forkerte vej. Bonsai har haltet en del, og indimellem har hun næsten ikke kunnet rejse sig. Hun har også mistet appetitten – og humøret – ja, det har været rigtig, rigtig trist. Dyrlægen har behandlet hende med penicillin for både maveonde og infektion i skulderen. Hun har fået gigt-diagnosen – og muligvis leukæmi. Og så har hun tilsyneladende også på et tidspunkt haft sprunget sin lårmuskel, hvilket jeg slet ikke kan forstå. Det må da have gjort ondt!?

Så, jeg har været lige ved at opgive håbet om at have min dejlige hund ret meget længere. Men en dag sætter jeg mig ved tasterne for stædigt at lede på internettet efter et alternativ til de dyrlæger, som vi af en eller anden grund – og måske ganske uretfærdigt – forventer skal kunne alt. Jeg beslutter, at jeg vil have en specialist til at kigge på min hund. En, der ved noget om bevægeapparatet. Jeg beslutter mig for at tage Bonsai til en dyrlæge med efteruddannelse i kiropraktik.

En dyrlæge med et speciale

På internettet finder jeg frem til Maja Guldborg, der holder til på en landejendom nær Haslev på Sjælland. Maja er uddannet dyrlæge med efteruddannelse inden for lidelser relateret til bevægeapparatet, kiropraktik og funktionel neurologi.

Maja møder mig og Bonsai i det lille venteværelse, hvor der står en moderne coffeemaker og en skål med chokolader til hundeejeren – og en med vand til hunden. På bordet udfylder jeg et papir med Bonsais data og oplysninger om årsagen til, at vi er kommet. Da Maja har hilst på Bonsai, starter undersøgelsen med at se hende i bevægelse. Maja forklarer, at hun ikke alene vurderer, om der er halthed, men også danner sig et indtryk af, hvorledes hunden bruger kroppen, og om der er et mønster i dens måde at kompensere på. Hun kan således konstatere, at Bonsai ikke bruger ryggen særlig meget og har tilpasset sig med små trippende skridt.

Bonsai undersøges

I undersøgelsesrummet tager vi plads, og som det sker for alle førstegangsklienter, så holder Maja et miniforedrag for mig. For kun hvis ejeren har fået en forståelse for helheden, mener hun, at hun kan motivere dem til at lave den genoptræning, som hun ønsker for hunden. Hun fortæller, at det er vigtigt for hende at formidle, at der ikke er tale om 'knæk og bræk', men at det reelt er nervesystemet, man undersøger og behandler med kiropraktik.

Bonsai løftes derefter op på en kæmpe pude, hvor hun kan stå behageligt, og hvor det er nemmere at undersøge hende. Alt i kroppen, såvel organer som alle muskler, styres af hjernen. Derfor foretager Maja nu en undersøgelse af Bonsais nervesystem. Hun evaluerer hendes reflekser, balance og muskelspændinger, og om der er nedsat bevægelse i leddene og i hvor høj en grad.

På baggrund af den neurologiske undersøgelse behandler Maja dernæst hunden kiropraktisk. Kiropraktik kan nemlig genskabe bevægelse i et led, hvis der er tabt funktion, og derved optimere kommunikationen imellem hjernen og det pågældende sted i kroppen. Som supplement til kiropraktik anvender Maja enten akupunktur eller laserbehandling. Bonsai får en laserbehandling.

Det første besøg hos Maja varer omkring en time, og min ellers ret nervøse hund falder helt til ro og syntes at nyde, hvad der gøres ved hende. For Bonsais vedkommende er hun meget spændt i hele den ene side af kroppen, og den abnorme lårmuskel er forårsaget af lang tids kompensation. Og da Maja forklarer, at graden af succes af behandlingen blandt andet afhænger af, hvor gammel hunden var, da den pådrog sig skaden, og af, hvor længe den har kompenseret, og om der er andre lidelser samtidig – ja, så er jeg selvsagt meget spændt på det videre forløb for Bonsai.

"Var det bare det?"

Da vi er færdige, kan jeg ikke lade være med at tænke: "Var det bare det?" På en måde virkede det jo så simpelt, det, der foregik. Ingen sprøjter og ingen recept med i hånden. Stille og roligt.

Jeg kører derfra med en meget træt hund og nogle papirark, hvorpå der er billeder og detaljer om nogle øvelser, som jeg skal lave med min hund. Jeg har fået at vide, at hvis en krop har kompenseret længe, er det simpelt hen nødvendigt med disse daglige stimuli, hvis man skal kunne forvente at ændre et bevægemønster, som hunden måske har haft i flere år.

Men efter nogle få dage med øvelser og flere, men kortere, gåture må jeg konstatere, at humøret hos Bonsai er for opadgående, og hendes gang er ikke længere stikkende og anstrengt. Jeg er faktisk meget overrasket – og glad.

Bonsai får endnu to behandlinger med to ugers mellemrum, og derefter er hun ved at være helt på toppen. Jeg beslutter mig for at undersøge, om der er andre, der har samme erfaringer som mig.

Læger med speciale

Maja forklarer mig, at det største problem ved de mange funktionelle lidelser er, at det, hun stiller, er en klinisk diagnose. Man kan ikke tage en blodprøve eller et røntgenbillede og bevise ens fund.

"Til gengæld er der med dyrene ingen placebo-effekt, de er jo ikke i stand til at vide, at de er behandlet. Så hvis hunden eksempelvis ikke halter efterfølgende, ja så er det reelt, fordi den er bedre eller har mindre ondt."

For Bonsai, Molly, Mille og Fila var en kiropraktisk behandling lige det, der var brug for. For andre hunde er det måske noget andet, der er nødvendigt. Derfor vil en fremtid, hvor hver enkelt hundeejer bruger flere dyrlæger, måske være et ønskeligt scenarie, fuldstændig lige som vi som mennesker også bruger flere forskellige læger med hver deres speciale. Personligt vil jeg fremtidigt ikke længere tøve med at kigge mig om efter specialister, hvis mine dyr får det skidt. ■

Maja Guldborg

Maja Guldborg er uddannet dyrlæge i 1996 fra Den Kongelige Veterinære Landbohøjskole. Herefter blev hun ansat på Fakse Dyrehospital, hvor hun arbejdede frem til 2004 med ortopædi som hovedinteresse. Sideløbende tog hun efteruddannelse i akupunktur og kiropraktik på dyr. I 2004 startede hun sin egen praksis. Kort tid efter tog hun en treårig mastergrad i funktionel neurologi i USA, som har dannet basis for, at hun beskæftiger sig med lidelser relateret til nervesystaemet og bevægeapparatet (hals/ryg) eller kort sagt: funktionen af hele kroppen.

Man ved aldrig nok, mener hun, derfor bliver det til 5-10 kurser årligt i funktionel neurologi i enten London, Amsterdam eller USA, og det bliver hun ved med. Du kan læse mere om Maja på majaguldborg.dk.

Race-skavanker?

Maja har i en årrække haft et par gravhunde i behandling, som ellers stod til operation for diskusprolaps. Det er nu otte år siden. Hun mener, at det er en myte, at racen er disponeret for forkalkninger. Hun vil hellere udtrykke det som, at deres kropsbygning, med en lang ryg og korte ben, er disponeret for nedsat funktion i ryggen og derved har større risiko for forkalkninger.

Da nogle hunderacer ikke har den mest hensigtsmæssige kropsbygning, vil kiropraktik med fordel kunne bruges som forebyggende behandling, allerede fra hundene er ganske unge. Jo før man får genskabt eventuel tabt funktion, desto større chance er der for at redde hundens fremtidige atletiske funktion.

At give det en chance

Ikke langt fra Sorø møder jeg Marlene og hendes to hunde, Molly og Mille. Mille er en sort labrador på næsten 12 år. Marlene har overtaget hende fra en veninde, da denne fik børn, for Mille vil nemlig helst have ro og fred.

Men, Mille har for år tilbage fået konstateret spondylose i ryggen. Spondylose er udvækster – en slags ny knogledannelse – på undersiden af ryghvirvlerne. Det kan ses på røntgen, men det kan ikke kureres. Mille har derfor haft et liv med en masse smertestillende medicin, og doserne er steget med alderen.

På et tidspunkt nævner Marlenes primære dyrlæge muligheden for, at kiropraktik kan hjælpe Mille, og hun beslutter derfor at give det en chance. Til trods for Milles kroniske lidelse resulterer behandlingerne i en øget funktion generelt, og at hun bedre kan slappe af i musklerne. Marlene kan konstatere, at det har givet Mille en langt større livskvalitet og har desuden gjort det muligt at stoppe behandlingen med smertestillende medicin.

Marlenes anden hund

Men Marlene har også en anden hund, Molly – og den har en helt anden historie. Molly er en clumber spaniel, der efterhånden nærmer sig de 10 år. Marlene fortæller om dengang, da Molly, bare fem måneder gammel, springer ned fra en stor sten og slår sit forben. Hylende og haltende på tre ben får Marlene den tilbage til bilen, og straks efter opsøger hun en dyrlæge for at få taget røntgenbilleder af benet, som hun frygter er brækket. Men dyrlægen ordinerer ro og giver Molly noget smertestillende.

Molly har siden døjet med problemer i det forben. Diagnoserne har lydt på vokseværk – eller Marlene har fået at vide, at hun må forhindre, at Molly graver eller løber, for så ved hun jo, at hun begynder at halte.

Da Molly er seks år, bliver der for første gang taget et røntgenbillede. Det viser ikke noget. Der bliver snart efter foretaget en kikkertundersøgelse – som heller ikke viser andet end irritation i skulderen. Molly bliver sat på kosttilskud og går til genoptræning i waterwalker – og endelig beslutter man at give hende Cartrophen-indsprøjtninger, der er et middel mod ledlidelser, og som skal gives hver femte måned.

Molly til kiropraktor

I tre år får Molly regelmæssigt Cartrophen-indsprøjtninger, og hun får det bedre. Men da Marlene ser, hvordan kiropraktik har formået at hjælpe Mille, beslutter hun også at give Molly en chance ad den vej. Det viser sig, at det er nogle fikserede led i den nederste del af halsen, der har påvirket nerverne til forbenet, og efter nogle behandlinger med fokus på netop det har Molly ikke længere brug for den medicinske behandling.

Da vi står i Marlenes store have og ser hundene løbe omkring, fortæller hun mig, at hun nu tager både Molly og Mille til kiropraktiske behandlinger hver tredje måned. Og det vil hun blive ved med. ■

MILLE OG MOLLY

FILA

At lindre spændingerne

Fila er en helt anden slags hund. Hun er en nu snart tre år gammel amerikansk bullterrier. Lige fra hun var hvalp, har hendes ejer, Kenneth, kunnet fornemme, at noget var galt.

Selv om den amerikanske bullterrier er en hunderace, der normalt har en lidt stiv og kort gang, så brugte hun ikke sine bagben ens – og Kenneth observerede, at hun havde svært ved at få benene op over hundekurven.

Knap seks måneder gammel blev Fila derfor røntgenfotograferet – for første gang. Billederne viser, at alt er, som det skal være, og hunden sendes hjem med besked om, at det nok er vokseværk.

10 måneder gammel bliver Fila igen fotograferet med samme resultat. Der er intet at se, og Kenneth sendes igen af sted med besked om, at hunden nok har vokseværk – og sådan er det bare – nogle hunde går bare lidt underligt!

Så Kenneth skifter dyrlæge igen og igen – og Fila bliver på et tidspunkt CT-scannet – også uden, at det viser noget. Da hun alligevel ligger i narkose, giver man hende dog en blokade, og det hjælper i et stykke tid. Men snart er hunden igen rigtig skidt gående.

Fila kommer på smertestillende medicin, og Kenneth føler på det tidspunkt, at han ikke kan gøre meget andet end sørge for, at hunden får medicin med mindst mulige bivirkninger. Og det er i hans søgen efter et sådant præparat, at en person nævner dyrlæge Maja Guldborg. "Hvorfor giver du ikke det en chance?" spørger personen den ret opgivende Kenneth.

Voldsomme smerter

Det viser sig, at Fila har piriformis syndrom. Piriformis er en dybtliggende ballemuskel, og hvis den bliver meget spændt, kan den trykke på iskias-nerven, og det kan give voldsomme smerter ud i benet. Lidelsen er ret almindelig hos mennesker, og der er forskellige øvelser, som man kan udføre for at lindre spændingerne. Disse øvelser skulle nu overføres til hundens krop. Fila går nu til behandlinger med måneders mellemrum, og Fila klarer sig rigtig godt. Hun er i dag omkring tre år gammel.

Da jeg får en snak med Filas ejer, Kenneth, i ventetværelset, fortæller han, at det har været en fornøjelse at deltage aktivt i genoptræningen af Fila med de øvelser, som Maja har lært ham at udføre.

"For det er nemlig et fælles projekt, og det forventes, at man laver sine øvelser og tænker sig om, når man arbejder med sin hund," siger Kenneth. ■